

PREVENTION. CARE. RECOVERY.

Te Kaporeihana Āwhina Hunga Whara

Ko hano ma'u atu ha
tokoni kapau 'oku'
ke lavea lolotonga
ha'o 'eve'eva mai ki
homau fonua'

Founga 'e ma'u atu ai 'e ha taha 'eve'eva mai ki Nu'u Sila ha ngaahi tokoni hili ha lavea

Kapau 'oku´ ke lavea lolotonga ho'o 'eve'eva mai ki he fonua´ ni, mahalo 'e 'i ai ha'o fehu'i fekau'aki mo e ngaahi me'a 'e hoko´, pē ko hai te ke 'alu ki ai´ pea mo e founga ha'o totongi ki hono tokanga'i koe´. 'Oku´ ke monū'ia, 'oku 'i ai 'a e kautaha 'a Nu'u Sila 'e ala tokoni atu kiate koe, 'oku 'iloa ko e ACC pē Kautaha ki he Ngaahi Totongi Huhu'i mei´ ha Fakatu'utāmaki (Accident Compensation Corporation). Ko e ki'i tohi´ ni 'oku´ ne fakama'ala'ala atu 'a 'enau founga ngāue´ pea mo e ngaahi me'a 'e fiema'u ke ke fai ke tohi kole ki ai´.

KI HA TOE NGAahi FAKAMATALA LAHI ANGE

KO HONO FAKAHOKO 'O HA 'EKE TOTONGI HUHUI PEA MO E NGAahi ME'A 'OKU´ KE 'ATĀ ATU KI AI´
0800 101 996 Mōnite–Falaite mei´ he 8.30am ki he 5pm

NGAAHI FAKAMATALA FEKAU'AKI MO E ACC 'I HE 'INITANETI´ 'I HE TU'ASILA KO E
www.acc.co.nz

'Oku 'i ai 'emau kau fakatonulea ke tokoni atu kiate koe 'i ho'o talanoa mo kimautolu´.

'E lava ke tokoni atu 'a e ACC kapau 'oku´ ke lavea.

'Oku hangē pē 'a e ACC ha tu'utu'uni malu'í he 'oku 'otomētiki pē 'a 'ene kāpui 'a e tokotaha kotoa, kau ki ai mo ha kau folau 'eve'eva mai, kuo lavea 'i ha fakatu'utāmaki kuo hoko lolotonga 'a 'enau 'i Nu'u Sila´.

Ko e ACC ko e hingoa mo ia 'o e Kautaha 'oku nau fakahoko atu 'a e malu'i ko ia´.

'Oku mau malava ke tokoni 'o 'atu ha ngaahi faito'o mo ha ngaahi poupuu kapau kuo´ ke lavea 'i ha fakatu'utāmaki. Tatau ai pē pe na'e hoko 'i fe'ia pe ko e hā ho'o me'a na'e fai´ pe ko e fo'ui 'o hai.

'Oku 'atā atu 'a e tokoni ACC ki ha taha folau 'eve'eva pē kuo:

- Lavea lolotonga 'ene 'i Nu'u Sila´
- 'I ha ngaahi taimi kuo pihia pē ma'u ai ia 'e ha fa'ahinga mahaki 'oku faka-felāve'i mo ha'ane ngāue 'i heni
- Fakaakeake mei´ ha uesia faka'atamai mei ha tohotoho pe pā'usi'i 'i Nu'u Sila
- Lavea tupu mei ha faito'o faka-falemahaki 'i he fonua´ ni.

'Oku meimei ke kāpui 'e he ACC 'a e me'a hono kotoa tatau ai pē pe ko e fē 'a e feitu'u mo e taimi 'i Nu'u Sila na'e hoko ai 'a e lavea´:

- Tatau ai pē pe na'a´ ke 'i fē pe ko e hā ho'o me'a na'e fai 'i he taimi ko ia´ - 'a'ahi atu ki ha ngaahi mātanga, fononga 'i ha me'alele, pe lue 'i he vaotaa´ pe ko ha'o ngaohi ha'o ipu tī 'i ho loki hōtele´

- Tatau ai pē pe ko ha me'a na'a´ ke fai pe ko ha ngāue 'a ha taha kehe 'o ke lavea ai´
- Tatau ai pē pe ko e hā ho ta'u motu'a´, 'o hangē nai ko eni´, 'oku´ ke ma'u vāhenga mālōlō pe 'oku´ ke kei ako
- Ko fē pē ha feitu'u 'i Nu'u Sila na'e hoko ai´.

Ngaahi pou pou ke lava ke toe foki 'o tūkungamālie 'a e me'a kotoa.

Ko e ngaahi tokoni 'oku´ ke ma'u mei´ he ACC 'oku fakatefito ia mei ho'o lavea´ pea mo e tūkunga 'oku´ ke 'i ai´ kā 'e ala kāpui 'a e:

- **Faito'o´.** Ko e lahi taha 'o e ngaahi fakamole felāve'i mo hono faito'o ho ngaahi lavea´ 'e totongi ia 'e he ACC, kau ki ai 'a e ngāue'aki 'o ha me'alele ki he fe'aveaki fakavavevave 'o e kau mahaki´ pea mo ha kongā lahi 'o e totongi ho'o sio toketaa´, fisiō (physio), faito'o faka-falemahaki, tafa, faka'ata pea mo e fo'i'akau mo e vai te ke fiema'u´.
- **Fefononga'aki me'alele´.** Te mau malava ke tokoni'i e ngaahi totongi ki ho'o fefononga'aki ki he ngaahi sivi, faito'o pe ko ha tokoni ki he fakaakeake´, kau ki ai 'a e totongi ki he 'utu´, ngaahi me'alele ki he fefononga'aki fakatokolahi 'a e kakai 'o e fonua´ pe tekisi.
- **Fakafoki ke tūkungamālie 'a e me'a kotoa.** Ko e ngaahi sēvesi 'oku 'oatu 'e he ACC 'oku kau ki ai 'a e ngaahi tokoni ki he fakaakeake 'a e mo'ui´ mo ha ngaahi toe tokoni lahi ange, pehē foki ki ha pou pou ke tokoni ki hano fakafoki e mo'ui´ ki he tu'unga na'e 'i ai´ 'i he vave taha 'e ala lava´
- **Fakapa'anga´.** Kapau na'a´ ke ngāue mo totongi tukuhau 'i Nu'u Sila, te ke malava ke ngofua ki ha totongi huhu'i fakauike ki he mole 'o ho'o pa'anga hū mai´. 'Oku angamaheni'aki´ 'a hono fika'i eni 'i he pēseti 'e 8o 'o e 'avalisi ho'o pa'anga hū mai ki he uike´, kā 'oku 'i ai 'a e mahu'inga taupotu taha kuo faka'atā mai 'e he lao´ ke mau totongi atu. Ko e totongi huhu'i´ 'e kamata ia hili ha uike 'e taha mei ho'o mālōlō

mei´ he ngāue´ tupunga 'i ha'o lavea. 'Oku 'uhinga eni´ te ke fakaai pē 'e koe pē ko ho'o ngāue'anga´ 'a e 'uluaki uike´.

'Oku toe lahi foki mo ha ngaahi founa kehe 'e ala tokoni atu ai 'a e ACC. Ki ha toe ngaahi fakaikiiki lahi ange, telefoni ta'etotongi mai kia kimautilu 'i he fika 0800 101 996.

Ko e ngaahi me'a 'oku 'ikai ke malu'i

Ko e puke´ 'oku 'ikai ke malu'i. 'Oku kāpui pē 'e he ACC ha ngaahi lavea, ngaahi mahaki kuo ma'u tupu mei´ he ngāue´, ngaahi uesia fakae'atamai tupunga mei´ ha tohotoho pē pā'usi'i, pea mo kinautolu kuo lavea tupu mei´ ha faito'o faka-falemahaki.

Ko e lavea´ kuo pau na'e hoko ia 'i Nu'u Sila. 'Oku 'ikai ke malu'i koe kapau ko ho'o lavea´ lolotonga ha'o folau atu ki Nu'u Sila 'i ha vakatahi, pe vakapuna pe ko ho'o heka pe hifo mei ai´.

'Oku kāpui pē 'e he ACC 'a e ngaahi totongi ki ha ngaahi faito'o mo e fakaakeake lolotonga 'a ho'o 'i Nu'u Sila´.

'Oku 'ikai ko ha malu'i folau eni.

'Oku 'ikai ko ha fakafetongi 'e he ACC 'a e malu'i folau´. 'Oku 'ikai ke ne malu'i ha ngaahi me'a 'o hangē ko ha fehālaaki 'i ho'o palani folau´ pe mole ha'o tipōsiti totongi folau, ko ha'o foki fakavavevave tokotaha pe fakafe'ao'i ki 'api pe ko ha folau hao fāmili, pea 'oku 'ikai ke kāpui 'e he ACC ha'o puke.

Ko e kotoa 'o e ngaahi me'a ko eni´ 'oku kāpui ia 'e ha kautaha malu'i folau lelei, pea 'oku mau fokotu'u atu eni ki ha taha pē 'oku folau 'eve'eva mai ki Nu'u Sila.

Founga ha'o ma'u tokoni mei' he ACC

'E tokoni atu 'a e toketaa´, fisioo´, toketā nifo´, falemahakí mo ha kau ngāue fakafaito'o fakapolofesinale 'a ia 'oku nau 'oatu ha faito'o kiate koe ke fakafonu ha'o foomu kole 'eke ACC

'Oku angamaheni'aki ha'o totongi ha kongā 'o e mo'ua´ ki ha ngaahi tokoni fakafaito'o 'e ni'ihí. Kaekehe, kapau 'oku pehē 'e he toketaa´ 'oku´ ke 'atā atu ki he ACC pea´ ne fakafonu ha foomu kole 'eke, ko e mahu'inga te ke totongi´ ko ha kongā pē ia 'o 'enau ngaahi totongi tukupau´ pea 'e totongi leva 'e he ACC 'a e toenga´.

'I he taimi pē te mau ma'u ai ho'o foomu kole 'eke´, te mau fetu'utaki atu leva kiate koe pe ko ho fakafongā´ 'i he telefoni´ pe ko ha tohi 'o fakahā atu kapau 'oku tali ho'o tohi 'eke´. 'E fiema'u ke ke fakahā mai ke mau 'ilo 'a e founga faingofua taha ki he fetu'utaki mo koe´.

Kapau 'e tali ho'o tohi kole 'eke´ pea 'oku fiema'u ke hokohoko atu pe toe fakahoko atu ha ngaahi tokoni fakafaito'o, 'e ngāue fakataha leva 'a e ACC mo koe ke fakapapau'i 'oku´ ke ma'u 'a e ngaahi tokoni mo e ngaahi faito'o 'oku´ ke fiema'u´ lolotonga 'a ho'o 'i Nu'u Sila´.

'E ala kau atu ki heni 'a e tokoni ki he totongi 'o e fisioo´, toketā ki he hui´ mo e uoua´, faito'o nifo´, tafa´ mo ha toe ngaahi faito'o kehekehe pē. Ko e kongā 'o e ngaahi faito'o ko ení 'e fiema'u ia ke mau tomu'a fakangofua mo fakamafai'i.

Fakamatala lahi fekau'aki mo kimautilu

Na'e fokotu'u 'e he Pule'anga Nu'u Sila´ 'a e ACC 'i he ta'u fitungofulu tupu´. 'I he taimi ko eni´ na'e fakautuutu 'a e hoha'a ki he ngaahi fakamole 'a e kakai´ ki ha ngaahi 'eke totongi huhu'i tupu mei´ ha fakatu'utāmaki. Na'e 'ikai ke papau pe mahino mai pe 'e fiha te nau ma'u´, kapau 'e lava 'o ma'u 'a e totongi huhu'i ko 'eni´. 'Oku ngāue 'a e ACC 'i he fo'i fakakaukau 'oku pehē 'oku 'ikai ke mau mahu'inga'ia pe ko e fo'ui 'o hai na'e lavea ai ha taha´, pē ko hai 'e tukuaki'i´.

Ko ha lavea mei´ ha fakatu'utāmaki ko hono aofangatuku´ ko ha fakamole eni ki he komiunitii´ pea 'oku totonu ke 'amanaki 'a e taha kotoa 'e lēvolo tatau 'a e ngaahi tokoni te nau ma'u´.

'I he kau atu 'a e ACC, 'e 'ikai ha taha te ne fua tokotaha 'a e totongi kakato 'o honau faito'o´, pe ko hano 'eke totongi huhu'i ki ha taha kehe ke ma'u mai mei ai ha pa'anga. Ko hono mo'oní, 'e 'ikai te ke lava ke 'eke ha totongi huhu'i hili ha fakatu'utāmaki 'i Nu'u Sila. 'I he lahi taha 'o e ngaahi keisi´, kuo fetongi 'e he ACC 'a e totonu ko eni´.

'Oku toe fakalele foki 'e he ACC ha ngaahi kemipeini lahi mo kehekehe felāve'i mo e faka'ehi'ehi mei´ he lavea´, pehē ki ha tokoni fakaakeake ma'a´ e kakai´ koe'uhi ke vave 'a 'enau foki ki he tu'unga ne nau 'i ai´.

Mahalo pē 'oku 'ikai ke 'i ai ha kautaha hangē ko e ACC 'i ho fonua totonu´. Ko Nu'u Sila pē 'a e fonua 'i māmani 'oku´ ne malu'i koe fakalūkufua, houa 'e 24, 'ikai-ha-fo'ui mei ha'o lavea 'i ha fakatu'utāmaki.

Ngaahi Lao mo e Totonu 'a e Tokotaha 'Eke/Kole Huhu'i ki he ACC

Ko e ngaahi Lao mo e Totonu 'a e Tokotaha 'Eke/Kole Huhu'i ki he ACC 'oku' ne tokoni mo tataki 'a kinautolu 'oku nau fai 'a e tohi kole 'eke', felāve'i mo e founga ngāue 'a e ACC. 'Oku hā atu ai e ngaahi me'a ke ke tokanga'i 'i ha'o fengāue'aki mo kinautolu pea mo fakahā atu 'a ho'o ngaahi totonu ke:

- Toka'i mo faka'apa'apa'i koe
- Fakahoko e ngāue kiate koe' 'aki 'a e founga 'oku 'ikai filifilimānako pea ke fai hano fakakaukau'i 'a ho'o ngaahi 'uhinga'
- Faka'apa'apa'i ho'o 'ulungaanga fakafonua', ngaahi me'a 'oku' ke mahu'inga'ia ai' mo ho'o tui'
- 'I ai ha'o tokotaha pe kulupu poupuu
- Fakahoko ha ngaahi fakafetu'utaki 'oku felāve'i mo 'aonga'
- Ke ma'u kotoa 'a e ngaahi fakamatala kotoa pē 'oku fiema'u ke ke 'ilo ki ai'
- Faka'apa'apa'i hono malu'i 'a e ngaahi fakamatala kau kiate koe'
- Ke fai ha'o lāunga

'Eke mai kia kinautolu 'o kapau 'oku' ke fiema'u ha tatau 'o e Lao'. 'E toe ala ma'u atu foki 'eni 'i he www.acc.co.nz 'i he lea faka-Mauli', faka-Kenitonisi', faka-Mauli 'a e 'Otu Motu Kuki', faka-Menitalini', faka-Niuee', faka-Ha'amoā' pea mo e faka-Tonga' foki.

Kapau 'oku 'i ai ha'o tāla'a fekau'aki mo e sēvesi 'oku´ ke ma'u atu mei´ he ACC (hangē nai ko ha'o ongo'i 'oku 'ikai te mau fakahoko 'emau ngāue´ 'o fakatatau ki he Lao´), kātaki 'o talanoa ki he Pule 'o e va'a 'oku nau tokanga'i ho'o tohi kole´. Pe ko ha'o fetu'utaki ki he 'emau timi Tokoni ki he kau Kasitomaā´, 'i ha'o telefoni ki he 0800 650 222.

'Oku mau taumu'a ke mau ngāue ki ho'o ngaahi loto tāla'a´ 'i he vave taha 'e ala lava´.

Kapau 'oku´ ke ta'efiemālie ki ha tu'utu'uni fekau'aki mo e ngaahi me'a 'oku´ ke 'atā atu ki ai´, 'oku 'i ai ho'o totonu ke fakahū atu ha tohi kole ki hano toe vakai'i (review) 'a ho'o tohi kole 'eke´. Kātaki 'o fakahū ha tohi kole ke toe vakai'i 'a ho'o tohi kole 'eke´ 'i loto 'i ha māhina 'e tolu mei hono ma'u atu 'o ha tohi tu'utu'uni 'a e ACC. Ko e vaha'a taimi ko eni´ 'e ala lava pē ke toe fakalōloa kapau 'oku 'i ai ha me'a kuo hoko 'o 'ikai te ke lava ke mapule'i pea 'oku´ ne ta'ofi koe mei ha'o fai eni. Te ke lava ke ma'u atu ha Foomu Kole ke toe Vakai'i ho'o Tohi Kole 'Eke´ mei ho'o va'a ACC 'i ho feitu'u´.

